

A kötetben használt jogi fogalmak, kifejezések:

cselekvőképes személy maga köthet szerződést, vagy tehet más jognyilatkozatot

erkölcs, erkölcsi normák azok a jogszabályba nem foglalt írott vagy íratlan szabályok, amelyeket embertársainkkal szemben helyes betartani. Megszegésük nem von maguk után büntetést, csupán az embertársaink rosszallását. (Például: átadod az ülőhelyed a buszon, vagy nem?/

jogharmonizáció a hazai jogszabályoknak a nemzetközi egyezményekkel, más országok jogszabályaival való egyeztetése, összeillesztése

jogképesség minden élve született embert – sőt az élve születés feltételétől függően a méhmagzatot is – megillet. Az Alkotmányunk szerint minden ember jogképes, azaz jogai és kötelezettségei lehetnek. Az másik kategória, hogy a jogokat és kötelezettségeket az adott személy önmaga gyakorolja-e (például felnőtt korban/, vagy mások – például a szülei – gyakorolják helyette.

jognyilatkozatot teszel, ha kijelentéssel, aláírásoddal valamire kötelezettséget vállalsz, vagy jogosultságot nyersz

jogügyletek körébe esnek azok a nyilatkozatok, amelyek joghatásokat vonnak maguk után

jogviszony a jogok és kötelezettségek egysége, és az ebből adódó sajátos helyzet

kódex az adott jogterületet átfogó jogszabály, törvénykönyv

nemzetközi egyezmények olyan jogi szabályokat rögzítő okiratok, amelyekhez, ha az államok csatlakoznak, akkor ezzel a nyilatkozatukkal az egyezménybe foglaltak elfogadására, betartására kötelezettséget vállalnak. Így például, az Országgyűlés az 1991. évi

LXIV. törvénnyel iktatta a hazai jogszabályok sorába a Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezményt.

a **törvényes képviselő**t rendszerint a szülők látják el. Meghatározott esetekben a szülői felügyeletet gyakorló szülő joga és kötelessége, hogy a kiskorú gyermekét *mind személyi, mind vagyoni ügyeiben képviselje*. A szülők hiányában vagy akadályoztatásuk esetén a gyám, az intézményvezető látja el a törvényes képviselőt.

A kötetben meghivatkozott legfontosabb jogszabályok

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény,
- a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény,
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény,
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény,
- a büntető eljárásról szóló 1973. évi I. törvény,
- a házasságról, családról, gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény,
- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény,
- a gyermek jogairól szóló New York-i Egyezmény kihirdetéséről rendelkező 1991. évi LXIV. törvény,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény,
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény,
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény,
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénynek a közoktatási intézményekben való végrehajtásáról szóló 138/1992. (X. 8.) Kormányrendelet,

- az oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet.